

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12939

MAYSELEKJ FUN VAYTN
INDYEN

E. K. Bebit

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ע. ק. פּעֶפּ'ס.

מעשה לאך

סוף ווייטן אינדל יעדן.

אדום ווייטן ה. פארשער.

מאטקייט.

היינטיג, קענדיג, לארין בערן 19 בערן 33-60

1919.

מאטקייט, פארשער, פארשער, פארשער

13/3806

די מאלפע און דער קראַקאָדיל.

אויף אַ הויכן בויס נעבן טייך האָט געוואוינט אַ מאלפע.
אין טייך האבן זיך געפונען אַ סך קראַקאָדילן. די קראַקאָדיליכע, די מאַמע,
פלעגט זיך אָפט צוקוקן, ווי די מאלפעס שטיפן און איינמאַל, אין אַ שיינעם
פרימאָדן, האט זי צו איר זון אַזוי געזאָגט:
— זונדלע, באַקום מיר אַ מאלפעטשקע. מיר ווילט זיך פאַרווכן מאלפן.

האַרץ.

— ווי אַזוי וועל איך דיר כאַפן אַ מאלפע? — האָט דער קליינער קראַ-
קאָדיל געפרעגט. — איבער דער ערד קען איך ניט געהן, און אין וואַסער קריכן
די מאלפעס ניט.

— לעג צו קאָפּ, אפשר וועסטו עפעס צוטראַכטן, — האט די מאַמע גע-

ענטפערט.

האט דער קליינער קראַקאָדיל גענומען טראַכטן און טראַכטן.

און ער האט צוגעטראַכט:

— כּווייטס! כּוועל זעהן צו כאַפען יענע מאלפע, וואס וואוינט אויפן

הויכן בויס נעבן טייך. איר ווילט זיך אַוודאַי, אַריבערקלייבן איבערן טייך אויפן
אינזל, וואו טױאַקסן אַזױנע פּײַנע צײַטיגע פּרות.

און דער קראַקאָדיל איז צוגעשוואומען צום בויס, אויף וועלכן די

מאלפע האט געוואוינט. מ'דאַרף וויסן, אַז דער קראַקאָדיל איז נאך געווען קליין
און נאַריש.

— מאלפעלע! — האט ער אַ געטריי געטאָן. — אפשר ווילסטו מיט מיר

אַריבערשויםען אויפן אינזל, וואו עס וואַקסן אַזױנע פּײַנע צײַטיגע פּרות?

— כּוואַלט אַוודאַי וועלן, אבער ווי אַזוי? — האט די מאלפע געענטפערט. —

איך קען דאָך ניט שווימען.

— איך קען אבער יא שווימען. דו וועסט זיך ווערן צו ביר אויפ'ן רוקן
און איך וועל דך אריבערפירן.

די מאַלפע האט ליב געהאַט צו נאַסן און אויף צייטיגע פרות איז זי גע-
ווען אַ גרויסע בעלניסע. זי האט גיט לאַנג געטראַכט און איז אַרויפגעשפרונגען
צום קראַקאָדיל אויפ'ן רוקן.

— זעהסטו, אָט פאַרן ביר, — האט דער קראַקאָדיל געזאָגט.
— כיוועל, ווייזט אויס, האבן אַ פייניעם שפאַציר — האט די מאַלפע גע-
זאָגט.

— אמת? און ווי געפעלט דיר אַזאַ מין קונץ? — האט דער קראַקאָדיל
געפרעגט און האט זיך אַטווק געטאָן.

— מ'דאַרף גיט! — האט קוים די מאַלפע אויסגעשריען, אַראָפלאָונדיק זיך
אונטערן וואַסער. זי האט זיך אַווי דערשראָקן, אַז זי האט זיך אינגאַנצן פאַרלאָרן.
ווען דער קראַקאָדיל איז צוריק אַרויפגעשוואַמען, האט די מאַלפע אַ
לאַנגע צייט געניסט און געשפּיגן.

פאַר וואָס האָסטו מיר אָפגעטוקט:

— פאַר וואָס האָסטו מיר אָפגעטוקט, קראַקאָדיל? — האט זי געפרעגט.
— כּדי צו דערשרינקען דיך, — האט דער קראַקאָדיל געזאָגט. — מיין מאַ-
מען ווילט זיך פאַרוואַכן מאַלפן-האַרץ. און איך וויל איר בריינגען דיין האַרץ.
— אַ שטאַך, וואָס דו האַסט מיר פריהער דאָס גיט געזאָגט, — האט די
מאַלפע געענפערט, — איך וואָלט דאָך דאס האַרץ גענימען מיט זיך.
— וואס הייסט! — האט דער נאַרישער קראַקאָדיל אויסגעשריען. — אַ סברא
פאַר דו האַסט עס איבערגעלאָזן דאָרטן אויפ'ן בוים?

— פֿאַרשטעקט זיך, — האט די מאַלפּע געענפערט, — אויב דו דאַרפסט מיין האַרץ האבן, מוזן מיר זיך אומקערן צוריק און אַראָפּנעמען עס פון בוים. אבער איצט זיינען מיר דאך שוין גאָר נאָהענט צום אינזל מיט די צייטיגע פרות. מיר מיך פריהער אַריבער אַהין.

— דאס, זעהסטו, שוין גראָד גיט! — האט דער קראַקאָדיל געזאָגט. — מיר וועלן זיך פאַלד אומקערן צו דיין בוים, און פון צייטיגע פרוכטן זאלסטו דער-וויל גאר גיט טראַכטן. פריהער געס אַראָפּ דיין האַרץ און בריינג עס מיר. נאָכדעם וועלן מיר שוין פאָרן אויפ'ן אינזל.

— זאל זיין אַזוי — האט די מאַלפּע געענפערט. אַראַפּגעשפּרונגען אויפ'ן ברעג, האט זי זיך אין איין אויגנבליק אַרויפגע-כאַפט אויפ'ן בוים. און ווען זי איז אַרויף אויפן סאַמע שפיץ, האט זי אַ גע-שריי געטאן צום קראַקאָדיל, וואס האט אויף איר אין וואַסער געוואַרט: — אָט דא איז מיין האַרץ. אויב דו דאַרפסט עס גלייב, קום און געס עס!

II.

אינגיכן האט די מאַלפּע פאַרלאזן איר בוים. זי האט געוואלט פטור ווערן פון דעם קראַקאָדילס נאָכשפּירונגען און זיך לצפון רעהיב.

האַט אבער דער קראַקאָדיל געפונען איר נייע דירה, אויף אַן אַנדער בוים אויך ביים טייך, גאר אַ סך הייטער.

אין מיטן טייך איז געווען אַ אינזל, פאַרוואַקסן מיט פרוכט בוימער. צווישן ברעג און אינזל האט אַרויסגעשטאַרצט אַ גרויסער פעלו. די מאַלפּע האט געקענט אַריבערשפּרינגען פון ברעג אויפן פעלו און פון פעלו אויפן אינזל. דער קראַקאָדיל האט געזעהן, ווי די מאַלפּע איז אויפ'ן אינזל אַריבער-געשפּרונגען און האט זיך אַזוי באַרעכנט:

— דעם גאַנצן טאג וועט די מאַלפּע פאַרבריינגען אויפ'ן אינזל, און ווען זי וועט אין אָונט זיך אומקערן אַ היים, וועל איך זי פאַקן.

די מאַלפּע האט גענאָסט, וויסיל אין איר האַלז איז אַריין און דער קראַק-קאָדיל איז אַ גאַנצן טאָג ארומגעשוואומען אַרום אינזל און געלאַקערט אויף דער מאַלפּע.

פאַר נאַכט איז דער קראַקאָדיל אַרויסגעקראָכן פון וואַסער און האט זיך

צולעגט אויפ'ן פעלו. גיט רירנדיק מיט קיין איבר. ווען ס'איז טונקל געוואָרן,
האט זיך די מאַלפע געלאזט אַהיים. זי איז צוגעלאָפן צום ברעג און האט זיך
פלוצים אָפגעשטעלט אַ פאַרוואַונדערטע.

— וואס איז דאס געשעהן מיט'ן פעלו — טראַכט די מאַלפע — ער איז
עפּעס געוואָרן אַ סך העכער. גיט אַנדערש, אַז דער קראַקאָדיל ליגט דאָרט!

זי איז צוגעגאַנגען צום וואַסער און האט אַ געשריין געטאָן:

— פי, פעלו!

גיטאָ קיין ענפער.

און אט אַזוי ביז דריי—מאָל.

דעמאָלט האט זי געוואָגט:

— פאַר וואס ענפערסטו מיר, מיין ליבער פעלו, גיט היינטיגן אָונט?

— אַהא! אַלע אָונט, ענפערט הפנים דער פעלו אויף דער מאַלפעס

פראַגן, — האט דער נאַרישער קראַקאָדיל פאַשלאָסן. — היינט עס אַז דאס מאל
מוז איך ענפערן פאַר אים.

און ער האָט געענפערט:

— וואָס ווילסטו, מאַלפע?

האט די מאַלפע מיט אַ געלעכטער אַ פרעג געטון:

— דאָס ביזטו, הפנים, קראַקאָדיל?

— יאָ, — האט ער געענפערט — איך ליג דאָ און וואַרט אויף דיר. איצט

וועל איך זיך אויפּעכן.

— דאס מאָל האָסטו, ווייזט אויס, אייסגעפירט, — האט די מאַלפע גע-

זאָגט. — איצט קען איך זיך שוין גיט ראַטעווען. עפן ווע עקאָרשט סאַנאָדער

ברייט זיין מיל, וועל איך אַהין גלייך אַריינשפרינגען.

די מאַלפע האט גאַנץ גוט געוואוסט, אַז דער קראַקאָדיל פאַרושמורעט

שטענדיק די אויגן, בעה ער עפנט שטאַרק פאַנאָדער דעם מיל.

און בשעת דער קראַקאָדיל האט, ליגנדיק אויפ'ן פעלו, ברייט פאַנאָדער-

געפנט זיין מויל און פארשמורעט די אויגן, האט די מאַלפע אַ שפרונג געטאָן.

די מאַלפע האָט אַ שפרונג געטאָן.

אבער ניט אין מויל אַרמין צום קראַקאָדיל, זיין פריהער איז זי צו אים אַרויף
 אויפ'ן קאַפּ, און פון דאָרט איז זי היפּף אַריבערגעשפרונגען אויפ'ן ברעג. נאכ-
 דעם איז זי אין אַינן אויגנבליק אויסגעוואַקסן אויף איר בוימ.
 דער קראַקאָדיל האט פאַרשטאַנען, אַז די מאַלפע האט אים איבערגע-
 שפּיצט, און האט געזאָגט:

— אַיי פּיטו, מאַלפע, אַ מויק! האָסט גאָר קיין פּחד ניט. אינט וועל
 איך דיך צו רוח לאָזן און וועל דיך מער קיננמאָל ניט אַנרויך.
 — אַ גרויסן דאַנק דיר, קראַקאָדיל, — האט די מאַלפע געענפערט — פּונ-
 דעסטוועגן איז אַ סך גלייכער, מיר זאלן זיין גוטע פריינד פון דער ווייסן.

II.

ווי אַ שילדקראַעט האָט זיך געראַטעוועט דאָס לעבן.

א מאָל האָט אַ מלך באַפוילן אויסגראַבן אויפ'ן הויף אַ סאָושלקע פאַר
 די קליינע פרינצן, פאַר זיינע זין. זיי האבן געקענט דארטן שווימען, פּאליוסקן
 זיך, שיפּן זיך און סארן אויפ'ן פאַראם, וויפּיל זייער האַרץ געלוסט. כדי צו פאַר-
 שאַפן נאָך מער פאַרגעניגן די פרינצן, האט דער מלך אין אַ צייט אַרום באַ-
 פּוילן אַריינלאָזן אין סאָושלקע וילבערדיקע און גאָלד-פאַרביגע פּישעלאַך.
 דעם מלכ'ס קינדער זיינען געקומען אַ קוק סוף אויף די פּישעלאַך. צו-
 פעליג האט מען אָבער אַ שילדקראַעט אויך פאַרשעפּט אין סאָושלקע. די פרינצן

האָבן זיך גיט געקאָנט זאָט אָנקוקן אין די פּיסעלאַך, קיין שילדקרעט אָבער
האָבן זיי קיינמאָל גיט געזעהן, איז ביי זיי געבליבן, און דאָס איז אַ שד, גיט
אָנדערש. האָבן זיי זיך אַ לאָז געסאָן צום טאָטן מיט קולות און געוואַלטן:
— דאָרט אויסן ברעג סאָזשלקע איז אַ שד פאַראַן.

האָט דער מלך באַטילן כאַפּן דעם שד און בריינגען אים אין פּאַלאַץ. און
מיהאָט דעם שילדקרעט געבראַכט, זיינען זיך די פרינצן צעלאָפּן פאַר שרעק.
דער מלך האָט זעהר ליב געהאַט זיינע קינדער און, פּדי זיי זאָלן זיך
ווייטער גיט שרעקן, האָט ער די מענטשן, וואָס האָבן געבראַכט דעם שילדקרעט,
געוויינטן, און זיי זאָלן מאַכן פון אים אַ סוף.

— ווי אזוי אָבער? — האָבן זיי געפרעגט.
— זאָל מען אים צעמאָלן אויף ברעקלאַך, — האָט איינער אָן עצה געגעבן.
— זאָל מען אים בראַטען אויף הייסע קיילן — האָט דער צווייטער געזאָגט.
און אזוי האָבן זיך געשטאָטן עצות איינע נאָך דער אַנדערער.
צום סוף, האָט עפעס איינער אָן אַלטער, וואָס האָט שטאַרק מורא געהאַט
פאַר וואַסער, פאַרגעלעגט:

— וואַרפט אים אַריין אין טייך און זאָל אים אוועקטראַגן דער שטראָם,
אויף אַזא אופן וועט דער שילדקרעט אויף געוויס אומקומען.

וואַרפט אים אַריין אין טייך.

אז דער שילדקרעט האָט דערהערט דעם אַלטנס רייד, האָט ער אַרויס-
געצויגן דעם קאָפּ און אַ פּרעג געטון:

— וואס האָב איך דיר אַזוינס געטון? ווי האָסטו דאס האַרץ אויסצוטראַכטן
פאַר מיר אַזאַ אַכזריות־דיקע שטראַף. גענוג שרעקלאַכע זאַכן האָבן אַלע ביז דיר
פאַרגעלעגט, אָבער אַרייַנוואַרפן מיר אין טיין... דאס איז דאָך אַ געוואַלט.
האָט דער מלך תּיכּף באַפוילן זײַנע מענטשן, אַז זײַ זאָלן אַרייַנוואַרפן דעם
שילדקרעט אין טיין אַרײַן.

אין האַרצן באַ זיך האט דער שילדקרעט געלאַכט, ווען מ'האט אים אין
טיין געוואַרפן און, אַנקומענדיג אין דער אַלטער דירה זײַנער, האט ער בשעת
מעשה זיך געטראַכט:
מעשן קומט אַפּילו אויפ'ן זײַנען ניט אַרויף, אַז מיר איז אין וואַסער אַזוי גוט.

III.

דער געפעטהענדלער.

אײַנער אַ הענדלער איז געגאַנגען פון שטאָט צו שטאָט און אַרומגעטראָגן
פאַרקויפן מעשענע און בלעכערנע געפעס. געהענדיק איבער די גאַסן פלעגט
ער שטענדיק שרײַען:

— בלעכענע געפעס! מעשענע געפעס!

— פון אַלע טירן פלעגן זיך אַ לאַז טון באַלעבאָסטעס, זיך דינגען, אים-
בייטן, אָדער קויפן כחורה ביי אים.

אין אַן אַלט אַייַנגעפּויגן שטיבל האט געוואוינט אַן אָרעמע זקנה מיט
איר אײַניקל. אַ מאַל האָט די זקנה געהאַט אַ גרויסע משפּחה און אַ הויז פון
פל טוב. איצט זײַנען שוין אַלע איריקע אויסגעשטאַרבן, און פּונ'ם אַמאָליגן
האָב און גוסס איז געבליבן נאָר אַן אַלטע שיסל. די זקנה האָט די שיסל גע-
היט, ווײַל פון איר פלעגט שטענדיג עסן איר פאַרשטאַרבענער מאַן. די שיסל
איז געשטאַנען אויף דער פּאָליצע צווישן טעפּ און פּאַנען און גענוצט האָט מען
זי זעהר זעלטן.

פאַרביי איז דורכגעגאַנגען דער געפעטהענדלער און האָט אויסגעשרייען:

— שאָלן! קענדלאַך! קעסעלאַך!

האָט דאָס אײַניקל גענומען בעטן:

— באַבעניו! קויף מיר עפעס!

— מיין קינד, מיר קענען גארנישט נישט קויפן. מיר האָבן קיין געלט
ניט. אפילו אויסבייטן האָבן מיר אויך ניט וואָס.

— באַבעני! אפשר וועט דער הענדלער עפעס געבן פאַר יענער אַלטער
שיסל? מיר נוצן זי דאָך פּינ-ווייניג ניט, וועלן מיר זי אויסבייטן אויף עפעס
אַ גליטיקע זאַך.

האַט די זקנה אַ רוף געטאָן דעם הענדלער, געווייזן אים די שיסל אין
געזאַגט:

— גיט אָט פאַר דער שיסל מיין מיידעלע אַ וועלכעס איז קענדעלע אָדער
שעלכעלע.

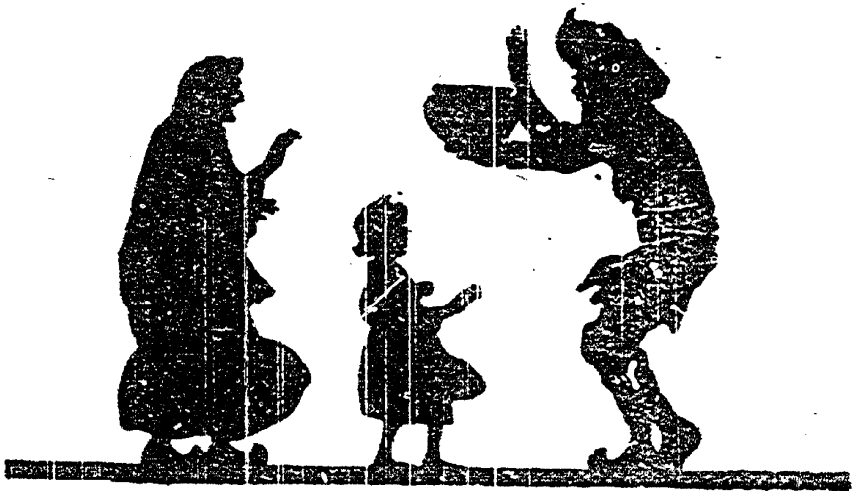

ער האָט אַראָפּגעוואָרפן די שיסל אויף דער ערד.

האַט דער הענדלער גענומען די פון צייט טונקל געוואָרענע שיסל, אַ שקראָב
געטאָן זי מיטן מעסער און דערזעהן, אַז זי איז אַ גאַלדענע. ער איז געווען
אַ זשענדער מענש און האָט גערעכנט, אַז אים וועט זיך איינגעבן פאַקומען גאָר
אומזיסט דעם דאָזיקן טייערן חפֿץ, האָט ער אַראָפּגעוואָרפן די שיסל אויף דער
ערד און געמאַכט אַן אָנשטעל, אַז זי טויג אויף גאַרנישט.

— איך וועל פאַר איר גאָר נישט געבן. זי איז קיין צעבראַכענעם גראָטן
אויך ניט ווערט.

אין דעם ועלביקן טעג איז דורכגעצאנגען איבער דערועלבער גאס אן
ענדער הענדלער און האָט אויך אויסגעשויען:
— קויגלאך: קענדלאך! מוזשענע געפעס! בלעכענע געפעס!
האָט דאָס סטנדלעך עט דערווערט און האָט ווידער גענומען בעסן די בא-
בען, זי זאל דעם הענדלער ווייזן די שיסל.
— גיט פראי, מיין טינדער, — האָט זי באַפען ווערונט אַינערען דעם
אַיניקל. — יענער הענדלער האָט זאָך געוואָרפן די שיסל אויף דער ערד און
האָט פאַר איר גאַרנישט געוואָלט געבן און ס'ער האָב איך גאַרנישט.
— יענער הענדלער איז געווען אַ טינדער, באַגעניגט. — האָט דאָס סטנדלעך
געענפערט, — און דער איז וועיט אויס, אַ גוטער, גיט אים אַ פרעג, אפער
וועט ער אונז פאַר רער שיסל כאַטש אַ קליין, בלעכן טעלעראל געבן.
— גיט אים אַ רוף און רינד מיט אים אלעין דורך, אים דו ווילסט —
האָט זי אלטע געזאָגט.
דער הענדלער האָט אַ קוק געטאָן אויף די שיסל, אַ דרעה געשאַן זי און
זי האָט און באלד דערוועקן, און זי שיסל איז אַ גאַלדענע.
— די גאַנצע סטורח מינע אפילו איז אויך גיט גענוג אויף צו באַקומען
די שיסל, — האָט ער געזאָגט. — דאָס איז דאָך אַ גאלדענע שיסל, איך בין גאר
גיט אַזוי רייך, איך זאל זי קענען קויפן.

דאָס איז אַ גאַלדענע שיסל

— אט ערשט האט זי אן אנדער הענדלער געווארן אויף דער ערד און געזאגט, אז זי איז גארנישט ווערט, — האט די אלטע געזאגט. — אויב איך אייערע אויגן האט די שיסל עפעס יא א ווערט, געמט זי איין צו און גיט פאר איר מיין מיידעלע פון אייערע זאכן דאס, וואס זי וועט זיך אויסקלייבן.

דער הענדלער איז אויף דערויף גיט אייגענאנגטן. ער האט אפגעגעבן דער אלטער די גאנצע געפעס זיינע און גאר זיין געלט, וואס ער האט געהאט ביי זיך, זיך האט ער איבערגעלאזן גאר איין קליינע מסבפ.

ער איז באלד אוועק צום טיך, ארויף אויפן פאראם און האט אפגעגעבן די מסבפ דעם איבערפירער פארן איבערפארן.

— דערווייל האט זיך דער ערשטער הענדלער אומגעקערט צוריק צום שטיבל, וואו מע האט אים געוויזן די גאלדענע שיסל און האט געזאגט:

— טראגט מיר ארויס די שיסל, וועל איך איין עפעס געבן פאר איר.

— גיין, — האט די אלטע געענפערט. — איר האט געזאגט, אז די שיסל

איז קיין צעבראכענעם גראטן גיט ווערט, און א צווייטער סוחר איז געקומען און האט זי אפגעקויפט פאר א הויכע פרייז.

דער זשענדער סוחר איז אן פנס געווארן און האט גענומען טופען מיט די פיס.

— איבער אים האב איך אנגעווארן אזא גרויסן פארדינסט, — האט ער געשריען. — די שיסל איז דאך א גאלדענע!

ער האט זיך א ווארף געטאן צום טיך און אז ער האט דערזעהן דעם אפשוימענדיגן פאראם, האט ער אנגעהויבן שרייען:

— שטעה איבערפירער! קער זיך אום צום ברעג!

אבער דער הענדלער, וואס איז געווען אויפן פאראם האט געזאגט צום איבערפירער.

— הער אים גיט! קער זיך גיט אום!

זיי זיינען איבערגעפארן אויפן צווייטן ברעג. דער הענדלער האט אן שטאט פארקויפט די גאלדענע שיסל און האט אויף די געלט געעפנט א קראם און פון דעמאלט אן האט ער שוין מער גיט באדארפט ארוםצוטרעגן זיין סוחר און איבער די גאסן.

IV.

א שילדקרעט א פלאַבלער.

אין א סאָוטלעך אונטער א באַרג האט געוואוינט א שילדקרעט
— צום ברעג פון סאָוטלעך פלעגן קומען צופליהען ווילדע גענו זוכן פאַר
זיך שפּיט. צוויי יונגע גענוועלאַך האבן זיך באַקאנט מיטן שילדקרעט, דערנאָך
זיך באַפריינדעט מיט אים און אָנגעהויבן קומען צו אים אלע טאָג.

דער שילדקרעט האט ליב געהאַט א סך צו ריידן און לערנען יענעם שכל
ער האט זיך פיל אנגעזעהן אויף זיין לעבן און פלעגט אָן אַן אויפהער דער-
צעהלן די גענוועלאַך אַלערליי מעטילות. די טעג זיינען געגאַנגען. די גענוועלאַך
זיינען אויסגעוואַקסן און געוואָרן גרויסע גענו. עס איז אָנגעקומען די צייט,
ווען זיי דאַרפן פליהען אַהיים, האבן זיי געזאָגט צום שילדקרעט:

— דו ווײַסט, שילדקרעט-לעבן, הינטער בערג, הינטער טאָלן, אין דער
היים פּוּ אונג, איז גוט, זעהר גוט, מאַרגען פליהען מיר שוין אַהיים. דער וועג
וועט זיין אַ ווײַטער, אבער אן אנגענעמער.

אפשר ווילסטו אויך צושטעהן צו אונז?

— ווי אַזוי קען איך צו אײך צושטעהן? איך האב דאך גיט קיין פליג-

לען, — האט דער שילדקרעט געענטפערט.

— אַ מיר וועלן זיך טראגן, אויב די קענסט גאר האַלטן דאס מויל
פאַרמאכט און מיט קיניעס גיט ריינדן, — האבן די גענו געזאגט.
— צוודאי קען איך, — האט אויסגעטריען דער שילדקרעט. — נעמט מיר
מיט זיך! איך וועל טון אַלרעג פונקט, ווי איר וועט מיר הייסן.
אויף מארגן זינען די גענו גענוץ פריה געקומען צופליהען צום שילדקרעט
מיט אַ לאַנגן שטעקן.

— מיר וועלן אנעמען מיט די סנאַבלען דעם שטעקן ביי ביידע עקן אין
די כאַפּ און מיטן מויל אין דערמיטן, אבער געדענק, קיין וואַרט זאלסטו גיט
אויסרינדן, ביז מיר וועלן גיט קומען צופליהען אויף אַן ארט, — האבן זיי אים
פאַרזאגט.

די גענו האבן אַ פאַך געטאן מיט די פליגלען און זיך אויפגעהויבן אינ-
איינעם מיטן שילדקרעט. וועלכער האט זיך פעסט געהאַלטן פאַרן שטעקן.
זיי זינען געפליגן איבער וועלדער, איבער פעלדער, געפליגן איבער
דערפער.

גוט גאר אַ קוק: אַ שילדקרעט אויפן הימל.

— די דארפישע קינדער האבן אַ שאַט געטאן אויפ'ן גאס. זיי האבן פאַר-
ריסן די קעם און מאַכנדיק מיט די הענט האבן זיי גענומען שרייען.
— גיט גאר אַ קוק! אויפן הימל אַ שילדקרעט! גענו טראגן אים אויף
אַ שטעקן! אט אַ מאדנע זאַך! מ'קאן שטאַרבן פאַר געלעכטער!

דער שילדקרעס האט בינו א קוק געטאן אראפ צו אויף די קינדער און
האט זיי מיט פעט געזאגט:

— נו איז וואס? גוטע פריינט טראגן מיך. וואס איז דאס אייער זאך?

ווי נאר דער שילדקרעס האט דאס מויל געעפנט, האט ער ארויסגעלאזן
דעם שטעקן באַ וועלכע ער האט זיך די גאַנצע צייט געהאַלטן. דער שילדקרעס
איז אַראַפּגעשלאָן אויף דער ערד און האט זיך דערהרגעט אויף טויט.

V.

אין זאַמדיגן מדבר.

אייןמאל איז איבער א זאַמדיגן מדבר דורכגעפארן א סוחר מיט פורן,
אנגעלאדענע מיט סחורה. געפארן איז ער אין אַ סטאט, וואס איז געווען אויף
יענער זייט מדבר.

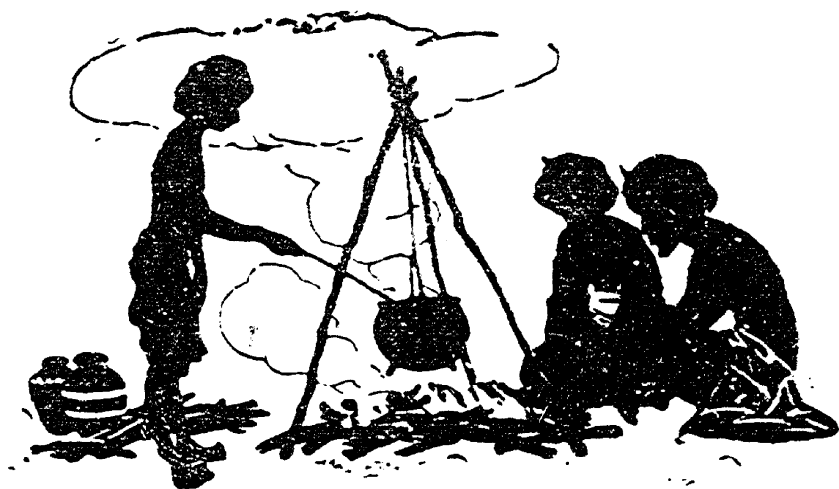
זי זון האט מיט אירע ברענעדיגע שטראַלן אנגעגליט דעם דינעם זאַמד,
ווי אַ פּייערפּאַן. פּינטאג איז אומגעליך געווען צו געהן איבערן זאַמדיגן וועג.
פּינטאכט אבער, נאכ'ן זונען=אונטערגאַנג, ווען דער זאַמד פלעגט אפּקילן, האט
מען זיך געלאזן פארן ווייטער.

דערווארט דעם זונען=אונטערגאַנג, האט זיך דער סוחר געלאזן אין וועג
אַריין, אַחוץ סחורה, האט דער סוחר נאך געפירט מיט זיך קריגלאַך וואַסער,
רייז אין האלץ פדי אויפצוקאכן עסן פאַר זיך און פאַר די פּורלייט.

אַ גאַנצע נאַכט זייגען זיי פסדר געפארן. איינער איז געווען דער פירער
פון קאַראַואַן; ער איז געווען קלאר אין דעם גאַנג פון די שטערן און נאך זיי
נאך האט ער געהאַלטן דעם וועג.

ווען עס האט אנגעהויבן טאגן, האבן זיי זיך אפּגעשטעלט, אויסגעשפּאַנט
און אנגעפיטערט די אקסן, צעלעגט אַ פּייערהויפּן און אויסגעקאַכט רייז. נאכדעם
האבן זיי אנגעצויגן איבער די פורן און איבער די אקסן אַ גרויסן ברעזענט און

אונטער זיין שאטן האבן זיך די מענטשן צעלענט שלאפען ביזן זונען-אונטערגאנג.

זיי האבן צעלענט א פירער אין איינעקאכט היט.

פארנאכט האבן זיי ווידער צעלענט א פירער און צוגעטרײט אונט ברױט.
 נאכײן עסן האבן זיי אראפגענומען דעם ברעזענט, אײנגעשפאנט די אקסן און ווי
 גאר דער זאמד איז אפגעקילט געווארן, האבן זיי זיך ווידער געלאזט אן וועג ארײן.
 נאכט איינ נאכט אויס זיינען זיי געפארן, און אין דער בײטאגעדיקער היץ האבן
 זיי געדוהט. אין איין שײנעם פריטארטן האט דער פירער געזאגט.

— נאך איינ נאכט האבן מיר צו פארן, און מיר וועלן פון מדבר ארויס.
 דערהערנדיג די ווערטער האבן זיך די מענטשן זעהר דערפרעהט, ווייל זיי
 זיינען שוין געווען שטארק פארמאטערט פון דער נסיעה.

יענעם פארנאכט, נאך אונט-ברױט, האט דער סוחר באפילן.
 — גיסט ארויס דאס וואסער פון די קרוגן און ווארפט אראפ דאס האלץ
 פון די פורן.

אינדערפריה וועלן מיר שוין זיין אין שטאט, און די דאוונע משא איז
 שוין אינו מער ניט גײטיג. און איצט שפאנט דאס לעצטע מאל איין.
 דער פירער האט פארנומען זיין ארט בראש פון דעם קארואאן. נאר אָנ-
 שטאט נאכצוקוקן נאך די שטערן און דעם וועג צו ווייזן, האט ער זיך צוגע-
 לעגט אויף זיין וואגן און איז באַלד שטארק אײנגעשלאפן, ווייל ער איז פיל נעכט
 נאכצוגיין ניט געשלאפן, און בײטאג האבן אים אויך דן בלענדנדיקע שטרעלן
 פון דער זון גיט געלאזט אויסשלאפן זיך ווי עס דארף צו זיין.

א גאַנצע נאַכט זײַנען די אקסן געגאַנגען. צום פּאַנינען האט זיך דער
דער פירער אויפגעכאַפט און האט אַ קוק געטון אויף די לעצטע שטערן, וואס
האבן געהאַלטן באַ אויסלעסן זיך אין פרימאַרגן-שײַן.

— שטעהט! האט ער אַ געשרײַ געטאן. — מיר זײַנען אויפן זעלביגן ארט,
וואו מיר זײַנען געשטן געווען. הפנים, די אקסן האבן זיך אויסגעקערט אויף
צוריק צו בשעת איך בין געשלאפן.

מע האט די אקסן אויסגעשפּאַנט, אבער אנטרינקען זיי איז נישט געווען
מיט וואס, ווייל דאס וואַסער האט מען דאך אויסגעגאסן. מ'האט אָנגעצויגן
אַ ברעזענט איבער די פורן און די אקסן האבן זיך הונגעריקע און דורשטיקע גע-
לעגט אויף דער ערד. די מענשן האבן האבן זיך אויך צוגעלעגט, זאגנדיג איי-
נער דעם צווייטן — אן האלץ און וואַסער וועלן מיר געוויס אומקומען.

דער סוחר האט זיך געטראכט:

— איך טאר נישט שלאפן. איך מוז געפינען וואַסער. די אקסן וועלן נישט
זיין בפה צו געהן, אויב מ'וועט זיי נישט אנטרינקען. פאַר די מענשן איז אויך
נױטיג וואַסער, אַנדערש איז נישטא אין וואס צו קאכן דעם רײַז. אויב איך
וועל נישט געפינען קײַן וואַסער, זײַנען מיר אַלע פאַרפאַלענע.

ער איז געגאַנגען אין איין זײַט, און דער צווייטער און האט אַלץ באַ-
טראכט דעם באדן, פלוצלונג האט ער דערזעהן אַ בינטעלע גראו.

— דא מוז ערגיץ זײַן וואַסער, — אַנדערש וואלט קײַן גראו נישט געקענט וואַקסן.

דאָ מוז ערגיץ זײַן וואַסער.

ער איז צוגעלאפן צוריק צו זײַנע מענטשן און האט אַ געטרײַ געטאן.

— דערלאַנג אַהער אַ גראב-אַיזן און אַ האַמער!

די מענטשן זײַנען אויפגעשפרונגען און האבן זיך אַ ווארף געטאן צו יע-
נעם ארט, וואו דאס גראו איז געוואָקסן. זײ האבן זיך אַ נעם געטאן גראבן
און האבן זיך אריגיבן אנגעשטויסן אויף אַ שטיין. ווייטער גראבן האט מען נישט
געקענט.

דער סוחר איז אריין אין גרוב און האט צוגעלעגט דעם אויער צום שטיין.

— איך הער אַ גערויש פון וואַסער אונטערן שטיין! — האט ער געזאגט.

— מיר דאַרפן נישט פאַרלירן קיין מוט.

ער האט צוגערופן איינעם פון זײַנע באַדינערס און האט געזאגט צו אים:

— פריינד מיינער, שטריינג אן אַלע כחות דײַנע! אויב מיר וועלן נישט

געפינען קיין וואַסער, זײַנען מיר פאַרלארענע.

דער באַדינער האט אויפגעהויבען דעם האַמער און האט מיט זײַן גאַנצן

פוח אַ קלאפ געטאן איבערן שטיין. ער האט נישט געוואלט פאַרלירן די לעצטע

האפענונג. מיט זיך ראַטעווען פון טויט. דער האַמער האט זיך אַראפגעלאזן און

דער שטיין האט זיך אַ ריר געטאן פון ארט. די מענטשן האבן קוים באַוויזן פון ברום-

נעם אַרויסצושפרונגען, ווייל אין אײַן אויגנבליק איז ער פול געווארן מיט קאַלטע

וואַסער. די מענטשן האבן זיך אַליין אנגעטרונקען, אנגעטרונקען די אקסן און

דערנאך האבן זײ זיך אײַנגעוואַסן. זײ האבן צעהאַקט אויף שפּעצער אייניקע

איבעריקע אַקסן און רעדער, צעלעגט אַ פּײַער און אויסגעקאַכט רײז. נאכדעם

האבן זײ זיך גוט אויסגערױט ביז פאַרנאַכט. נעבן ברונעם האבן זײ איבערגע-

לאזט אַ סימן, פּדי אַנדערע דורכפארער זאלן אים אן מיה קענען געפינען.

מיטן זונען-אונטערגאַנג האבן זײ זיך געלאזט אין וועג און אינדערפריה

זײַנען זײ געקומען אין דער שטאט, וואוהין זײ האבן זײער סוחר געפירט.

VI.

די מחלוקת צווישן וואַכטלען.

אין אַ וואַלד האט געוואוינט אַ גרויסע טשאַדע וואַכטלען און דער קליג-

סטער פון די וואַכטלען איז געווען באַ זײ דער פירער.

באַם וואַלד האט זיך באַזעצט אַ מענש, וואס פלעגט זיך פאַרנעמען דערמיט,

האט ער האט געפאַנגען פויגלאַך און זײ פאַרקויפט אין שטאָט אַרײַן. טאג אײַן

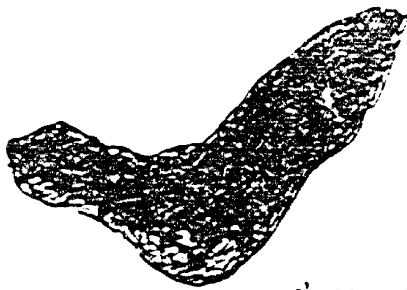
טאג אויס האט ער זיך צוגעהערט צו דער שטימע פונם וואַכטלענס פירער און לטוף האט ער זיך אַזוי גוט אויסגעפֿלערנט נאכצומאַכן אים, אַז ער פֿלעגט לייכט קענען אפּאַרן די וואַכטלען.

ווען זײַ פֿלעגן זיך צונויפֿפֿליהען, מיטענדיג, אַז דאס רופט זײַ צוגוף דער פירער, פֿלעגט דער פּויגל-פּאַנגער זײַ פֿאַרדעקן מיט דער נעץ און פֿלעגט זײַ תּיפֿף אַוועק טראָגן.

דער קלוגער אנפירער האט פֿאַרשטאַנען דעם מענטשנס שפּיצלאַך. ער האט צונויפֿגערופן אַלע וואַכטלען און האט צו זײַ אַזוי געזאָגט:

— דער פּויגל-פּאַנגער האט טויך פּיל פּון אינז אומגעבראַכט. מ'דאַרף ווי ס'ניט איז מאַכן אַ סוף דערצו. האב איך אַט וואס צוגעטראַכט: ווען דער

מענטש וועט אויף אײַך נאכמאל אַרויפּוואַרפֿן די נעץ, מוז יעדע-רער פּון אײַך אַרויסטעקן זײַן קעפל דורך די טלייפֿן פּון דער נעץ, און איר אַלע אינאײַנעם פֿליהט צום נאהענטסטן דאַרן-קוסט. דארט וועט איר די נעץ איבערלאָזן און אַליין אַרויס אויף דער פּרייַ.

די וואַכטלען איז דער פּלאַן געפֿעלן און זײַ האבן באַשלאָסן אַזוי טאַקע צו טון ווי נאר דער פּויגל-פּאַנגער וועט אויף זײַ אַרויפּוואַרפֿן די נעץ.

אויף מאַרגן איז געקומען דער פּויגל-פּאַנגער, גענומען זײַ צונויפֿצורופן און, ווען זײַ האבן זיך צונויפֿגעזאַמלט, האט ער זײַ פֿאַרדעקט מיט דער נעץ. די וואַכטלען האבן זיך אויפֿגעהויבן אינאײַנעם מיט דער נעץ און זײַנען אַוועקגעפֿלויגן צום דאַרן-קוסט. דארט האבן זײַ די נעץ איבערגעלאָזן און באַלד אַ לאז געטון זיך צו זײַער פירער דערצעהלן אים, ווי גוט זײַ האבן אויסגע-פירט זײַן פּלאַן.

די וואַכטלען זײַנען אײַעקגעפֿלויגן אינאײַ-נעם מיט דער נעץ.

דער פליגל-פאנגער האט פארבראכט דעם גאנצן טאג ביז ער האט אויס-
געפלאנטערט די בעץ פון דארן-קוסט און איז אין אוונט געקומען א היים ערשט
מיט גארנישט. די זעלבע זאך האט געטראפן אויפן צווייטן טאג און אויך אויפן
דריטן טאג.

דעם פליגל-פאנגערס פרוי איז געווען ברוגה, וואס דער מאן קומט א היים
מיט ליידיקע הענט; ער פלעגט זי אבער בארוהיגן און געבן איר צו פארשטעהן:
— זעהסטו, איצט ארבעטן די וואכטלעך יד אהת, אינאיינעם. ווען איך
דעק זיי אן מיט דער בעץ, פליהען זיי מיט איר אוועק און לאזן זי איבער אויף
א דארן-קוסט. גאר האב צייט: אינגיכן וועלן ביי זיי זיך, מסתמא, אנהויבן
מחלוקתין און דעמאלט וועל איך מינס אויספירן.

אינגיכן נאך דעם האט איינער א וואכטל, בשעת ער איז אראפגעפלוגן
אויף דער ערד פיקן קערנער, א קלאפ געטאן א צווייטן איבערין קאפ.
— ווער האט עס מיר אנגעטראטן אויפן קאפ? — האט דער באליידיגטער
מיט פזע אויסגעשריען.

— איך, גאר גלויב מיר, אז ס'איז אומגעוון. זיי ניט ברוגה, טייטערער.
דער וואכטל האט זיך דאך אנגעפלאזן און גענומען זיך זיך זעלען אויפן
קול.

אין דער מחלוקת האבן זיך אריינגעמישט אויך אנדערע וואכטלעך. די
האבן זיך געשטעלט אויפן צד פיננס באליידיגטן און אנדערע — אויפן צד פון
דעם אומווייליגן באליידיגער.

דער פליגל-פאנגער האט זיי צוגענומען.

ווען דער פליגל-פאנגער איז געלויבטן אין האט ארויפגעווארפן אויף זיין
א נעץ, האט אים פארטן וואכטלעך געשרייען צו דער צווייטער:
— הויבט אויף די נעץ!

האט די צווייטע גענומען, הויבט עליין אויף זיך
— די גאנצע שוועדקעס ווארפט איר אויף אים צווייטע — האט געשרייען
אין צד.

— ס'הויבט זיך ניט אן — האט געשרייען דער צווייטער. — גיט איר א שלעם,
וועלן מיר אינטערסאנט.

דערוועיל האט זיך קענעט פון אירט ניט געהיט.
איז געקומען דער פליגל-פאנגער, פארטייען זיין אין נעץ, איינגעטראגן
אין סטאט צווייטן אין האט זיין דארט פארקויפט פאר גוטע געלט.

VII.

דער פוהד'נישער קוויקוד (קראָליק).

אינטערן שאַטן פון א פאלמען-בויים איז
זיך געטראק געשלאָסן א קוויקוד. מיט א מאָל
האט ער זיך אויפגעכאפט אין אים אויסצו-
שפּרונגען א דערשטאַקענער. בא אים אין קאפ
איז דורכגעפליגן אום געדאנק:

— ווען די ערד וועט זיך אַטטינגער,
מיט א מאָל שפּאַלטן וואס וועט דעמאלט
זיין מיט מיר?

אין אים דערזעלבער מינוט האבן די
מאלפעס אראפגעזיארפן פון ביים א קאָאָס-
בויס. דער ניט איז אראפגעפאלן אויף דער ערד
פונקט הינטער קוויקודס הוקן.

דערהערט דאס גערויש, האט דער קווי-
קוד א טראכט געטאן:

— אָט שפּאַלט זיך די ערד.
איז ער אויפגעשפּרונגען אין זיך געלאזט
לויפן, מיט אלע פּיחות, ניט ארויסקומען

זיך אפילו אויף צו דערוויסן זיך, פון וואָסן נעמט זיך דאס גערויש.
האט אים דערזעהן נאָך אַ קוניקול אונגעפרעגט:
— וואוהין לויפסטו אזוי משוגענערזויז?
— אַך, פּרעג בעסער גיט, — האָט ער געענפערט.
נאָך דער צווייטער קוניקול איז נאָכגעלאָפּן נאָך אים, אויספּרעגנדיק,
וואס איז געשעהן.
— אַ סברא דו ווייסט גאָר גיט? די ערד שפּאַלט זיך דאָן! — האט דער ער-
שטער קוניקול געענפערט, גיט אפּשטעלנדיג זיך. און איז ווייטער נאָך גיכער
געלאָפּן און דער צווייטער קוניקול — גאָך אים.
האבן זיי באַגעגנט אַ דריטן קוניקול, איז ער אויך נאָך זיי געלאָפּן, ווי
נאר ער האט דערהערט, אַז די ערד שפּאַלט זיך.
איבער נאכין אנדערן זיינען צו זיי צוגעשטאַנען אַלץ נאך און נאך קוגי-
קולאך און אינגיכן האבן זיך גאַנצע מאות קוניקולאך געטראגן אָן אַ אטעם.
דזרכלויפנדיג פאַרביי דעם הערש, האבן זיי אים אויך מוּדיע געווען, אַז
די ערד שפּאַלט זיך. איז דער הערש אויך אַוועקגעלאפּן נאָך זיי.
אויסן וועג האט דער הירש אַ געשריי געטון דעם פּוקס, אַז ער זאל גיט
מאָן קיין שהיות, ווייל די ערד שפּאַלט זיך. און באלד איז דער פּוקס אויך
געלאפּן מיט זיי. זיי זיינען אַלץ געלאפּן און געלאפּן. צו זיי איז ספּעטער צו-
געשטאַנען דער העלפּאַנט אויך.

לסוף האט דער לייב דערזעהן די דאווקע בעלי חיים לויפן און האט פון זיי באקומען די ידיעה, אז די ערד שפאלט זיך.

— דא איז עפעס גיט גלאט, — האט ער א טראכט געטאן.

ער האט זיך א ווארף געטאן צום בארג צו איבערשניידן זיי דעם וועג און האט א בריל געטאן דריי מאָל.

זינען זיי אלע געבליבן שמעקן, ווייל זיי האבן אלע געקענט די שטים פונם מלך פון די היות און האבן פאר אים שטארק געציטערט.

— וואס לויפט איר אזוי? — האט דער לייב געפרעגט.

— אַ מלך! — האבן זיי געענטפערט. — די ערד שפאלט זיך דאך.

— ווער האט דאס געזעהן? — האט געפרעגט דער לייב.

— גיט איך, — האט דער העלפאנט געענטפערט. — מיר האט דער פוקס געזאגט. פרעג ביני אים.

— גיט איך, — האט געענטפערט דער פוקס. — פרעג ביני הערש.

— די קוניקולאך האבן מיר געזאגט, — האט געענטפערט דער הערש.

די קוניקולאך האבן איינער נאכאַנאַנדער געזאגט:

— אליין האב איך גיט געזעהן, נאר אַ קוניקול — מינער אַ שכן, האט מיר געזאגט...

לסוף האט זיך דער מלך דערקליבן צו יענעם קוניקול, וועלכער האט דער ערשטער אַרויסגעלאזן דעם קלאנג, אז די ערד שפאלט זיך.

— זי שפאלט זיך טאָקע אין דער אמת'ן? — האט דער לייב געפרעגט.

— אַ, אַודאי, מלך, — האט דער קוניקול געענטפערט. — איך בין געשלאפן אונטער אַ פאלמען בויס, נאכדעם האב איך זיך אויפגעכאַפט און אַ טראַכט געטאן. וואס וועט זיין מיט מיר, אויב די ערד וועט זיך שפאלטן? און אן דער מיט גוט האב איך דערהערט, אַז זי שפאלט זיך, האב איך זיך געלאזט לויפן.

— אויב אזוי, — האט דער לייב געזאגט, — וועלן מיר זיך אומקערן צו יענעם ארט, וואו נאך דינע רייד נאך, האט זיך די ערד גענומען שפאלטן, און מיר וועלן זעהן, וואס טוט זיך דארט.

דער לייב האט אַרויפגעזעצט דעם קוניקול צו זיך אויפן רוקן און איז

פֿיל פֿון בוּיגן אַוועקגעלאפֿן אַהין. די איבערריקע חיות זײַנען געבליבן יואַרטן
באַם באַרג.

דער לײַב איז פֿיל פֿון בוּיגן אַוועקגעלאפֿן.

דער קוּניקיל האט געוויזן דעם לײַב די פֿאַלמע, אונטער וועלכער ער איז
געשלאפֿן. דער לײַב האט גוט פֿאַטרעכט דאס ארט און האט אויף דער ערד,
דערוועגן דעם קאַקאס-גוט, וואס איז אַראפּגעפֿאַלן פֿון בוּיב. האט ער דעמאלט
געזאגט צום קוּניקיל:

— דו האסט, הפנים, דערהערט, ווי דער גוט איז אַראפּגעפֿאַלן און האסט
זיך דערשראקן. אַך, דו טפּט איינער.

און דער לײַב איז צוריק אַוועקגעלאפֿן צו די בעלי-חיים, וואס האבן אויף
אים געווארט, און האט זי אַלץ דערצעהלט.
און ווען גיט דער קלוגער מלך פֿון די חיות, וואלטן זיי, ווער ווייסט,
אפֿשר נאך ער היום געלאפֿן אן אַ זינען.

VIII.

דער הערש.

איינער אַ מלך האט געהאט אַ גרויסאַרטיקן פֿאַלאַץ. דער פֿאַלאַץ איז גע-
ווען אַרומגערינגלט מיט אַ גרויסן שאטנדיקן פֿאַרק. צווישן די געדיכטע בויםער
פֿון פֿאַרק האבן זיך געפונען פֿלײַערליי חיות, און אויף די צווייגן האט זיך
שטענדיק געהערט אַ כאַר פֿון פֿלײַערליי זינגפֿליגערלאַך.

צוויי סטאדעס הירשן זיינען געווען אין פארק. איינע א גרעסערע—אזעל—
כע פינף הונדערט הערשן — האט געהייסן באנאן-סטאדע. דער פירער אדער מלך
פון דער סטאדע איז געווען אן אויסנעם-היינער הערש; די האר זיינע האבן ווי
גאלד געפינקלט, די פארצווייגטע הערנער האבן ווי זילבער געגלאנצט און
די אויגן זיינע האבן ווי קוילן געברענט. די קלענערע סטאדע האט מען גערופן
באמבוק-סטאדע, זי האט אויך געהאט איר פירער אדער מלך.

אלע טאג פלעגן די הויף-לייט געהן אין פארק אויף געצוג נאך הערשן,
בכדי צו באקומען פריש פלייש צום מלכים טיש. נייטיג האט מען געהאט נאר איין
הערש, נאר, ווילנדיג אויספיינען זיך, באווייזן אז זיי זיינען גרויסע בריה'ס און
גוואלדיגע שיסערס, פלעגן זיי יעדער מאל פארוואונדן נאך עטלאכע הערשן. די
פארוואונדעטע היה פלעגט, אָפּגעשענדיג מיט בליט, אזעק און געדיכטעניש פון
וואלד און ווען די כחות פלעגן איר אויסגעהן, פלעגט זי זיך לעגן אין מאַך
און אייניכן אזעקסטארפן. גיט אַגרידן פלעגן די יעגערס נאָר די פירערס, ווייל
דער מלך האט שטרענג פארבאָטן צו צילן זיך אין זיי.

דעם פירער פון דער באנאן-סטאדע האט זעהר וועג געטון דאס האַרץ
אויף די פארוואונדעטע הערשן. האט ער איינמאל גערופן דעם פירער פון דער
באמבוק-סטאדע צו האלטן זיך מיט אים אָן עצה און האט אים אזוי געזאָגט:

— ברודער מייןער, וויפיל הערשן ווערן אויפגעקומען גאָר אומזיסט און
אומניסט! לאָמיר זוכן עפעס אַ מיטל ווי אזוי צו פטור ווערן פונם דאָזיקן אומגליק.

מיין עצה איז, אז מיר זאָלן וואַרפן אלע סאָג גורל. און דער, אויף וועמן
ט'וועט אויספאלן דער גורל, זאָל אליין קומען און אונטערשטעלן זיין האַלדז
אונטערן מעסער פונם קאָכער. אויף אזא אופן וועלן כאָטש אַנדערע אומזיסט
גיט אומקומען.

דער באמבוק-הירש האט געטונען, אז דער פלאַן איז אַ געלונגענער. האבן
זיי גענומען אלע סאָג וואַרפן גורל און יענער, אויף וועמען דער גורל פלעגט
פאלן, פלעגט אליין פארלאָזן די סטאדע און געהן צום קאָכער זיך לאָזן שחט'ן

אין איין שיינעם פרימאָרגן איז דער גורל אויסגעפאלן אויף אַ יונגע הערשין
זי האט געהאט אַ קליין, אומבאהאַלפן פיצעלע. דאס האַרץ האט איר זעהר גע-
קלעמט איבער איר קינד און זי האט עס בשום אופן גיט געקענט איבערלאָזן
אויף הפקר. געהערט האט די הערשין צו דער באמבוק-סטאדע, האט זי זיך תיכף

LE OULSU WEGAL IUL SI AKUP

א וואָרף געטאָן צום פירער אָן עצה צו פרעגן באַ אים און צו בעטן באַ אים הילף.
 — אַ קיניג וואָל דער גורל מיך אויסמיידן דאס מאָל! אַ קליין-פיצל ווי
 בעלע האב איך, אָן אומבאהאַלפיקס. ווער וועט אים אָן מיר דערציהן און אויס-
 האַדעוועקן ווער וועט אים באַשיצן? איז דאס דען אַ יושר, איך וואָל מיין קינד
 אַוועקוואַרפן און געהן אינטערן מעסער? דאס קינד וועט דאָך אָן מיר פאַרפאַלן
 געהן. אַז דאס קינד וועט אויסוואַקסן, אַ דעמאָלט נעם מיין לעבן, איצט אָבער
 בין איך נייטיג פאַר אים, פאַר מיין פיצל קינד.

דער באַמבוק-הערש האט אין צאָרן אַ מאַך געטאָן מיט די הערנער און
 האט געזאָגט:

— אומזיסט ביזטו אַהער געקומען טעניצן אין קלאָגן. דו מוזט געהן אין
 שחיטה-הויז און וועסט געהן. אַזוי האבן מיר צווישן זיך אָפגערעדט, און מ'מוז
 עס מקיים זיין. וועגן מוטערס מיט קליינע קינדער איז דערביי גאַרניט ניט דער-
 מאַנט געוואָרן. קיין אַליסנאמען קענען דאָ ניט זיין. געהן.

די מוטער איז געווען אויסער זיך. זי האט געפילט, אַז זי האט ניט קיין
 רעכט זיך לאָזן טויטן און איבערלאָזן איר קינד אויף הפקר, אַז ס'וואָל אָן איר
 אומקומען, זי האט אָבער ניט געוואוסט, ווי אַזוי ווערט מען ניצל פון דער דאָ-
 זיקער צרה. צו וועמען וואָל זי זיך ווענדן? ווער וועט זיך פאַר איר איינשטעלן?

מיט אַמאָל האט זי זיך דערמאָנט אינם גאָלדענעם פירער, אינם באַנאָן-
 הירש, וועמען אלע האבן געהאַלטן פאַר אַ גוטן און אַ יושר'דיקן. זי איז אַוועק-
 געלאָפן צו אים און גענומען אים בעטן מיט טרערן אין די אויגן:

— אַ מלך! העלף מירן אויף מיר איז אויסגעפאַלן דער גורל און איך מוז
 היינט געהן זיך לאָזן שחטן און מיין פיצל קינד אויף הסקר לאָזן. אונזער מלך
 זאָגט, אַז מע קאָן דאָ גאָר ניט העלפן, אַז איבעראַנדערשן איז איצט אוממעגלאַך.

די דאָזיקע ווערטער אירע האבן שטאַרק גערירט דעם פירער פון באַנאָן-
 סטאַדע.

— אמת, — האט ער געזאָגט, — אין אונזער אָפמאַך ווערט גאָר ניט דער-
 מאַנט וועגן מוטערס פון קליינע קינדער, גאָר דאס איז דאָך פאַרס ניט קיין
 יושר. דו דאַרפט בלייבן באַם קינד באַ דיניעם. דער גורל דארף פאַלן אויף

עמיצן אנדערש. געה זיך אהיים צו דיין קינד און זיי רוחני. איך וועל שוין גע-
פינען עמיצן, ווער סיזאל דיך פארבייטן.

די מוטער האט זיך אומגעקערט צו איר קינד. אין דער שיינער הידש, בא-
וועמען די האָר האבן ווי גאלד געפינקלט, די פארצווייגטע הערנער ווי זילבער
געגלאַנצט, און די אויגן ווי קוילן געפרעגט, איז ארויס פון פארק, אוועק אין
שחיטה-הויז און האט אוועקגעלעגט דעם קאָפּ אויפן קלאָץ.

געקומען דער קאָכער און איז געבליבן שטעהן אַ צענטומלעך. ער האט
געוואוסט, אַז דער מלך דערלויבט ניט, אַז מע זאָל די פירערס פון די הערשן
שויען. דעריבער האט ער זיך אומגעקערט אין פאלאץ, געבעטן מע זאָל אים תיכף
צולאָזן צום מלך און האט אים צווי געזאָגט:

— דער שיינער גאָלדפארביקער הערש, דער פירער פון באַנאָן-סטאַדע, איז
געקומען אין שחיטה-הויז, אוועקגעלעגט דעם קאָפּ אויפן קלאָץ און ווארט, אַז
מיזאָל אים שחטן, וואס טוט מען, גרויסער הערשער? האט ער געפרעגט.

האט דער מלך באַפֿיילן אַז מיזאָל אים דערלאַנגען זיין רייט-וואָגן און ער
איז מיט עטלאַכע פון זיינע הויפלעייט אוועק צום שחיטה-הויז.

— ברודער קיינא — האט ער געזאָגט צום פירער פון די הערשן, — ווייסט
דען ניט, אַז איך האב צוגעזאָגט ניט שויען ניט דין, ניט דעם באַמבוק-הערש.
היינט, וואס טוטו דאָ?

דער גאָלדענער הערש האט אויפגעהויבן זיין קאָפּ פון קלאָץ און האט געענפערט:

— דער גורל איז היינט אויסגעפאלן אויף אַ מוטער, וואס האט אַ קליין
קינד. עס איז קיין יוסר ניט צונעמען ביי איר דאס לעבן און דאס קליינע אומ-
באהאַלטן פּיבעלע זאָל בלייבן אַ יתום. בין איך געקומען פארנעמען איר אָרט.

— דאס טאר ניט זיין! — האט דער מלך אויסגעשרייען. — מוטערס פון קינד-
דער טאָר מען ניט שויען, דו ביזט פריי און די מוטער איז פריי. געה זיך דיר
צוריק אין פארק.

— אַ מלך פון די מענטשן! — האט געענפערט דער פירער פון די הערשן, —

מיר זינען פריי, אָבער די איבעריקע הערשן פון פארק? וואס וועט מיט זיי זיין?
פאר וואס זאל מען זיי טויטן?

די ביטע מריו

דעם מלכ'ס האַרץ איז גערירט געוואָרן פון די דאָזיקע רינד.
 — ניין, — האט ער געענפערט, — זיי דארף מען אויך ניט טויטן. איך זאָג
 דיר צו, אז פון היינט אָן וועל איך קיין איין הערש ניט דערלויבן צו טויטן.
 דער באַנאָן-הירש איז אָבער אַלץ פון קלאָז ניט אָפגענאַנגען.
 — אַ ברודער, מענטש-קיניג! — האט ער געזאָגט. — אַחוץ הערשן זינען
 דאָך אין פארק פאַראַן נאך אַ סך אנדערע לעבעדיקע נפשות. וואס פאַר אַ מול
 ווארט אויף זיי אַ סברא און מע וועט זיי טויטן, ווי ביז אַהער?
 דער מלך איז זעהר גערירט געווען דערפון, וואס דער הערש איז געווען
 גרייט מפּקיר צו זיין זיין אייגן לעבן, פּדי מציל צו זיין אַ מוטער מיט אַ קינד,
 און ער האט אַזוי געזאגט:
 — שטעה אויף, ברודער, קיניג פון באַנאָן-סטאדע, און געה צוריק אין
 פארק. איך וועל מער ניט דערלויבן צו טויטן קיין איין לעבעדיקן נפש — ניט
 קיין חיה, ניט קיין פּויגל, ניט קיין פּיש. איך זאג דיר עס פּינצערליך צו אין אַג-
 דענק פון דינע היינטיקע גוטע מצעים.

ערשט דען האט דער פירער פון באגאן-סטאדע אויפגעהויבן דעם קעפ פו קלאַך, אויפגעשטאנען און אויפן און פארק, ער האט צווייפגערויפן ביידע סטאן-דעם הערשן און האט זי אונטערגעגעבן, און דער מלך פון די בענטן שענקט זי דאס לעבן. נאכדעם האט ער פונאנדערגעשיקט שלוחים איבערן באגאן פארק, צווייפצורופן אלע היות און פויגלען פון קלען ביז גרויס.

און ווען אלע האבן זיך פארזאמלט, האט ער זי דערזעהלט, וואס פאר א צוזאך ער האט באקומען פונם מלך.

אין פארק איז געווארן ששון ושבחה אלע לעבעדיקע נפשות, וואס האבן זיך געפונען אין פארק, האבן דערפילט א גרויסע ליבע צום פירער פון באגאן-סטאדע, צום שנינעם גאלדפארביגן הערש דערפאר, וואס ער איז גרייט געווען בקריב צו זיין זמן לעבן, כדי צו טויל זיין זי אלע פון יסורים און טויט.

IX.

דער באָבעס העלפאָנט.

א מאל האט א רייכער מאן געשענקט איינער א זקנה א העלפאָנטל. די אלטע האט דאס עלפאָנטל אויסגעהאדעניקט און האט עס שטארק ליב באַקומען.

די קינדער אין דער האבן די זקנה גערופן באָבע און דעם העלפאָנט האבן זיי געגעבן א צונעמעניש דער באָבעס מורן.

דער העלפאָנט פלעגט נעמען די קינדער צו זיך אויפן רוקן און פלעגט זיי ארוםפירן איבערן באַגאן דארף. די קינדער פלעגן זיך מיט אים טיילן מיט זייערע נאָשערניצען און פלעגן ליב האבן צו שפילן זיך מיט אים.

— מורן, היידע אינגא — פלעגן זיי טענהיריג בעטן.
 — גיט! ווער איז אויף דער ריין? — פלעגט דער העלפאָנט ענטפערן, אויפ-הויבן זיי מיט זיין טויק און דער הויך און פאָטעלאַך אַרעפגעלאָן אויף דער ערד.

דער העלפאָנט פלעגט גיט זיין קיין שום אַרבעט. ער פלעגט עסן, טריינ-קען, שפילן זיך מיט די קינדער און געהן מיט דער באַבקן צו גאָסט. איינמאל האט דער העלפאָנט געבעטן די באַבען געהן מיט אים און וואַלד. — איך קען גיט, מיין טייערער! איך האב זעהר א טך אַרבעט.

על ה'ויכס איין די קינדער מיטן פונק, '

דער העלפאנט האט אויפגעקומען א קוק געטאן אויף דער אלטער און
האט צום ערשטן מאל באַמערקט, ווי זי איז אלט און אפגעלאזט געווארן.

— איך בין יינג און שטאַרק, — האט ער געטראַכט. — מ'דאַרף זעהן צו
קריגן פאַר זיך אַרבעט. אויב איך וועל פאַרדינען געלט פאַר איר, וועט זי נישט
דאַרפן אַוואַפיל אַרבעטן.

אויף מאַרגן איז ער פאַרטאג אַוועקגעגאַנגען צום ברעג טיך.

דארט האט געטראפן איינעם אַ מענטש, וואס איז געווען זעהר צוטראגן.

דער מענטש איז געקומען צו פארן מיט שווערע וואגנס, און די אקסן
זיינע האבן נישט געקענט זיי איבערפירן איבער'ן טיך.

דערזעהן דעם העלפאנט, האט דער מענטש געפרעגט:

— וועמעס העלפאנט איז דאס? איך וואלט וועלן אים אנדינגען, ער זאל
העלפן די אקסן איבערצופירן די וואגנס איבער'ן טיך.

— דאס איז דער באפעס מוריק, — האט זיך אפגערופן אַ קינד, וואס איז
דערביי געשטאַנען.

— אויסגעצייכנט, — האט דער מענטש געזאגט. — איך וועל באַצאלן
צוויי זילבערנע מטבעות פאַר יעדן וואַגן, וואס דער העלפאנט וועט איבער-
פירן איבער'ן טיך.

דער העלפאנט האט זיך דערפרעהט. ער איז אַריין אין וואסער און האט
איבערגעפירט אויפ'ן צווייטן ברעג אַהין וואגן נאכן אנדערן.

פאַרטיג געווארן מיט דער אַרבעט, איז ער געקומען נאך געלט.

האט אים דער מענטש אפגעצעהלט צו איין זילבערנע מטבע פאַר יעדן וואגן.

דערזעהן, אַז דער מענטש רעכנט פאַר יעדן וואגן צו איין זילבערנע מטבע
און נישט צו צוויי, האט דער העלפאנט נישט געוואלט נעמען דאס געלט. ער האט
פאַרשטעלט דעם וועג און האט נישט דורכגעלאזן די וואגנס.

דער מענטש האט געוואלט אפטרײַבן דעם מורק פון וועג, נאר יענער
האט זיך נישט גערירט פון אָרט.

דעמאלט האט שוין דער מענטש געמוזט אפצעהלן נאך צו איין טטבע פֿאַר
יעדן וואָגן. ער האט צונויפגעלעגט דאס געלט אין אַ זעקעלע און צוגעפונדן
עס דעם העלפֿאַנט אויפן האַלדן.

דער העלפֿאַנט איז אַוועק אַ הײַם אַ פּרעהלאַכער, וואס ער טראַגט פֿאַר
דער באַבען אַ מתנה.

די קינדער האבן זיך פֿאַרבייניקט נאכן העלפֿאַנט און האבן געפרעגט ביז
דער באַבען, וואו איז ער, אבער זי האט נישט געוואוסט, וואוהין ער איז אַוועק-
געגאַנגען.

אַלע האבן אים געזוכט, און געזוכט, געקומען איז ער אבער נאר אין
אָונט.

— וואו ביזטו געווען, מורק? און וואס איז דאס ביז דיר אויפן האַלדן?
האבן די קינדער געשריען, צולויפנדיג צו זייער פריינט.

דער מורק האט אבער קיין צייט נישט געהאַט צו ענטפערן אויף זייערע פראַגן
ער האט געאייילט צו דער באַבען.

— אָ, דער מורק! — האט די באַבע געזאָגט — וואו ביזטו געווען? און
וואס איז דאס ביז דיר אין זעקעלע?

זי האט אַראַפגענומען ביז אים דאס זעקעלע בון האַלדן.

און דער העלפֿאַנט האָט דערצעהלט, ווי ער האט פֿאַרדינט פֿאַר איר דאס
ביסעלע געלט.

— אָ, מורק מיין טייערער! — האט די באַבע אויסגעשריען. — וויפיל האסטו
דאס געהארוועט, בכדי צו פֿאַרדינען אַזויפיל זילבער-געלט! ס'אַר אַ גוטער דו
ביסט באַ מיר.

פון דעמאלט אן פלעגט דער העלפֿאַנט אפמין אַלע שוואַרצע און שווערע
אַרבעט, און די באַבע האט געקענט אפרוהנן און זיי האבן ביידע געלעבט
זעהר גליקלאַך.

ער זאָגט אייך און ער האָט צוליב איר מאָרדנינג אַ ביסל געזאָגט.

דער קרעפט און דער בוטשאַן.

א מאל, א מאל, מיט א סך יארן צוריק, איז אויפגעפאלן א הייסער וואסער און אויסגעוועהנטלאכער הייסער. קיין רעגנס ווייניג ניט גענאנגען, אלץ איז אויסגעטריקנס און אויפגעברענט געווארן.

בעלי-חיים האבן שטארק געליטן דערפון און די פיש נאך מערער. אין אָזערע, וואו עס האבן זיך געפונען א סך פיש, איז פבעט אינגאנצן אויסגע-טריקנס געווארן און די פיש איז אויסגעקומען מיל צו ליידן.

אינמאל איז באַם ברעג אוערע געשטאנען א בוטשאַן און פאַטראַכט די פיש.

— וואס טוטטו דא? — האט אים א קליין פיסעלע געפרעגט.

— איך שטעה דאס און טראַכט, ווי שווער איז אייך צו לעבן אין אט דער אַזערע, — האט דער בוטשאַן געענטפערט.

— קיין וואַסער איז פבעט ניט געבליבן, מינעהט שוין דעם גרונט. איך וואלט זעהר געוואלט אייך מיט עפעס העלפן. אין וואַלד-געדיכטעניש האב איך געזעהען א גרויסע טיפע אָזערע.

— חידושים! — האט דאס פישל אויסגעשריען. — דאס ערשטע מאל הער איך, צו א בוטשאַן זאל זיך אַזוי דאַגהין טאָר די פיש.

— הפנים, צו דו קענסט מיך נאך ווייניג, — האט דער בוטשאַן געזאגט, — מיר טוט וויי דאס הארץ פאַר אייך. אן וואַסער וועט איר אומקומען, און איך וואלט געקענט איינציגווייז אייך איבערטראַגן אין יענע אָזערע, וואו עיז איז

פארצן א סך וואסער און שפיין ארום און ארום זיינען דארטן שאטנדיגע בלי-
מער און טיאי קיל, כהיה נבשות.

— כ'גלייב גאר ניט, אז עס איז פארצן אזא אָזערע, — האט דאס פיסל
געזאגט. — דו ווילסט פשוט אונז אויפרעסן איינציגווייז.

— אויב דו גלויבסט ניט, שיק מיט מיר אזא פיש וועמען דו קענסט פאַר-
גלויבן, — האט דער בוסטשאַן פאָרגעלעגט. — איך וועל אים ווייזן די אָזערע, נאכ-
דעם וועל איך אים צוריק בריינגען, וועט ער איך דערצעהלן דעם גאַנצן אמת.
איינער אַ גרויסער פיש, האט געהערט דעם שמועס און האט געזאגט:
— איך וויל אַ קוק טון אויף די אָזערע מיר איז אַלץ איינס, שטאַרבן
דא אדער דער בוסטשאַן זאל מיך אויפֿעסן. זאל ער מיך בעמען מיט זיך.

דער בוסטשאַן האט דעם פיש אַרויפגענומען צו זיך אויפֿן רוקן און אַוועק
געטראָגן אין וואַלד-געדיכטעניש. דארט האט ער אים געוויזן די אָזערע.

— קוק נאר, ווי טיף און קיל די וואַסער איז, די אָזערע איז אויך אַ סך
גרעסער פון אַיערער.

— ריכטיק! — האט דער גרויסער פיש געענטפערט. — טראג מיך צוריק, וועל
איך וועגן דעם דערצעהלן אַלע פיש.

אַז מע האט זיך דערוואַוסט פון גרויסן פיש, וואס פאַר אַ פּיינע אָזערע
איז פאַרצן אין וואַלד, האבן אַלע פיש פארוואלט איבערצוקלייבן זיך אהין.

דער בוסטשאַן האט גענומען צו זיך אויפֿן רוקן איין פיש און האט אים
אַוועקגעטראָגן, אבער ניט צו דער אָזערע, נאר ווייט אין וואַלד, קיינער זאל
ניט זעהען. דא האט ער דעם פיש אויפגעגעסען און די פּיינרעלאַך אויף דער
ערד געווארפן.

נאכדעם איז ער צוריקגעקומען נאך אַ צווייטן פיש, געבראַכט אים אויפֿן
זעלביקן ארט אין וואַלד און ווידער אויפגעגעסן, אזוי האט ער איינעם נאכן
אַנדערן אומגעבראַכט אַלע פיש פון דער קליינער אָזערע. לסוף, ווען ער איז גע-
קומען צו דער אָזערע, איז שוין דארט קיין איין פיש ניט געווען און נאר אויפֿן
זאַמדיקן ברעג איז געקראָכן אַ קרעפס.

דער גאנצער קאד פאר די פאליטישע און קולטורעלע ציעלן פון דער ארמאניע

— דער צו אויפילע, קרעפס, — האט אים געזאגט דער בוסשאַן, — אפשר ווילסטו זיך איבערקלייבן אין וואַלד-אזערע, וואוהין איך האב אלע מיט אַריבער, געטראגן?

— ווי וועסטו מיך איבערטראגן? — האט דער קרעפס געפרעגט
— גאנץ פשוט: איך וועל דיך אַרויפזעצן צו זיך אויפ'ן רוקן, — האט דער בוסשאַן געענטפערט.

— ניין, אַ שיינעם דאַנק, — האט דער קרעפס געזאגט, — דאס טויג פאַר מיר גיט. ווען איך וואלט געקענט מיט מינע שערן אַרומגעמען דין האַלדו, וואלט אפשר געווען אַ גאַנג. מיר קרעפס קענען זיך שטאַרק האַלטן.

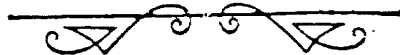
דער בוסשאַן האט אַפילו געוואוסט, וואס איז דאס אַזוינס קרעפס-שערן און אים האט זיך גאר גיט געוואלט, דער קרעפס זאל אים צוגליפערדיקן דעם האַלדו. ער איז אבער געווען שטאַרק אויסגעוונגערט און דעריבער האט ער מסכים געווען.

— נו, זאל שוין זיין, ווי די זאגסט!
דער קרעפס האט זיך אים אַינגעטראגן אין האַלדו. דער בוסשאַן איז גע-
גאַנגען און געאַנגען. צוגעקומען צו יענעם ארט, וואו ער האט אויפגעפרעגט די מיט, האט ער געזאגט:

— נו, איצט קריך אַראפ, ווייסער וועסטו שוין אַליין געהן.
— איך זעה דא קיין אזערע גיט, — האט דער קרעפס געזאגט. — וואו איך זיך זעה גאר אַ הויפן ביינער: אַ סבאָא און דאס איז אַלץ, וואס פון די מיט איז געבליבען?

— אַוודאי, — האט דער בוסשאַן געענטפערט, — און אויב דו קריכסט גיט אַראפ אס די מינוט, וועט פון דיר אויך גאר די שאלאַכץ בלייבן.
ער האט אנגעפויגן דעם קאפ, פדי דער קרעפס זאל קענען אַראפקיכן אויף דער ערד, יענער האט אבער מיט די קרעפס שערן אַזוי צוגליפגעדיקט דעם בוסשאַנס האַלדו, און ער איז געפאַלן און געבליבן ליגן.

— ניין, גיט מיין שאלאַכץ, גאר דינע ביינדעלאַך וועלן זיך דא וואל-
געהן, און זאלסט גיט אומבריינגען קיין אומשולדיגע מיט, — האט דער קרעפס געזאגט.

דער קרעם האט זיך אים איינגעלאזן אין העלד.

אין דער אויסגאבע פון דער אידישער אָפטיילונג ביים צענטראלן בילדונגס- קאמיסאריאַט.

דרוקן זיך און ס'זיצן אינגיבן ארויס:

1. מאַרק טווען. דער ברויך און דער בעטלער.
2. ז. ויקאלסקי. דער אונזער יודאל.
3. א. שמיל. באַשאַפיק.
4. פ. פלאנסקי. די סול און דער צרבעטער-קלאַס.
5. פ. פלאנסקי. די צרבעט-סול.
6. ק. טימיריאזעוו. דאָס לעבן פון געזיידטן.
7. צינגער. עלעמענטאַרע פיזיק.
8. לונקעוויטש. דאָס לעבן פון הענט.
9. ק. טימיריאזעוו. דאָרויף און זען לערע.
10. א. שמיל. בעטאַדיטע אָנזעיוונגען צו נאַטורוויסנשאַפֿט.
11. ז. פלאַסקין. בלויז פאַר ביבליאָטעק-העבניק.
12. יאָקאָבסען און מאַלטשעווסקי. עלעמענטאַרע עקספּערימענטן.